

سید محمد تقی فضیلت

کابل - افغانستان

9 محرم 1434 ، 3 قوس 1391

23 دسمبر 2012

محرم و عاشورا ، مکتب و فرهنگ زنده و جاویدان مبارزه برای احیای انسانیت

امام حسین^(ع) در سال 61 هجری در سرزمین کربلا چنان حماسه افرید و چنان مبارزه انسانی و اسلامی را به راه انداخت که تا ابد به عنوان یک مکتب و فرهنگ مستدام ، زنده و پویا نه تنها برای مسلمانان بلکه برای همه انسان ها باقی ماند.

حرکتی که امام حسین^(ع) در راستای اهداف اسلامی و انسانی اش انجام داد ، چنان درس انسانیت و شرافت و عزت و ازاده گی را به نمایش گذاشت که امروز بعد از چهارده صد سال ، شور و هیجان در دل ها می افگند. دقیقاً جامعه انروزی را ظلم ، فساد ، بی عدالتی ، تعدی ، زورگوی ، استبداد و خودکامگی ، و به وجود آمدن سلطنت مطلقه فراگرفته بود. به گفته اقبال:

چون خلافت رشته از قران گسیخت حریت را زهر اندر کام ریخت

مردم هم بعد از سپری کردن دوران طلایی پیامبر اسلام و خلفای راشدین ، اینک کم کم به وخامت اوضاع پی برده بودند ، تغییرات و انحرافات که در مسیر اسلام اصیل به وجود آمده بود ، درک می کردند ولی روی برداشت غلط که از موضوع خلافت داشتند نمی توانستند قیام کنند ، در حالیکه احکام قران و سنت پیامبر صراحت داشت و از طرف دیگر وقتی خلیفه اول به خلافت رسید برای مردم خطابه ایراد کرد و گفت: "تا زمانی که از خدا و پیامبر اطاعت می کنم ، از من اطاعت کنید و اگر از آنها عدول کردم اطاعت من بر شما واجب نیست". از همین جهت فکر می کنم که اکثر مسلمانان انروز تحت تاثیر همین مسله (اطاعت خلیفه

مسلمین واجب است) رفتند بدون اینکه به قرآن ، سنت پیامبر و روش خلفای راشدین رجوع کنند. بر این اساس بعد از خلفای راشدین روز به روز به قلدری ، استبداد ، ظلم دستگاه حکومت ان وقت افزوده می شد ، مخصوصاً دوران که به خلیفه یزید رسید که اصلاً به هیچ اصول اسلامی و انسانی پایبند نبود. یزید انسانی که کارش سک بازی و میمون بازی بود با وجود که خلیفه مسلمین بود ، شراب می خورد ، همین انسان بنابر نقل تاریخ¹ در سال 61 هجری نواسه پیامبر را به شهادت رساند ، در سال 63 هجری مردم مدینه را قتل عام کرد ، سه روز سپاه مسلم بن عقبه فرمانده یزید ازادی داشتند که اموال مسلمانان را تاراج کنند ، حتی اصحاب پیامبر اسلام را که زنده بودند کشتند ، در سال 64 هجری مکه را ویران کرد، کعبه را آتش زد.

بنآ در چنین شرایطی ایجاب می کرد که مردی باید قیام و حرکت نماید و جلو خود سری و فساد او را بگیرد. پس ان پیشگام قیام و نهضت ، فردی از خاندان پیامبر ، نواسه پیامبر و کسی که پیامبر در حق اش فرمود: "حسین از من است و من از حسین" بر آمد. و او برای احیای سنت جدش ، سنت کسی که 23 سال برای ازادی و حریت ، برای دفاع از حقوق توده های مظلوم و مستضعف ، برای عدالت و دادگستری ، و برای انسانیت مبارزه و جان فشانی کرد ، و بالاخره خود را فدا کرد. و برای احیای روش پدرش قیام کرد ، همان روش که "وقتی در تجاوزات بنی امیه به مرزهای حکومت علی ، یک زن یهودی که در ذمه حکومت علی و در ذمه مسؤلیت حکومت اسلامی بوده ، اسیب دیده یا کشته شده بود ، علی به خاطر اینکه باید از او دفاع میشده ، ولی دفاع نشده و او نتوانسته از او در برابر مخالف و دشمن دفاع کند ، به قدری خشمگین می شود که محکم و با خشم و عقده در مسجد فریاد می زند: اگر انسانی از این ننگ بمیرد سرزنشش نکنید"². و بالاخره برای احیای ارزش های اسلامی و انسانی قیام و حرکت خود را انجام داد، با وجود که یاران و همزمان کمی در کنارش بود ولی حرکت خود را در دل تاریخ انجام داد و ثابت ساخت که کتله کمی انسان ها می توانند در مقابل قدرت ها و ابر قدرت ها قرار بگیرند و حقوق شان را مطالبه نمایند و این در طول تاریخ ثابت هم گردید. و این سنت زیبا و معقول را مسلمانان صدر اسلام ،

و به وجه عالی تر ان امام حسین و یاران حماسه آفرینش در سرزمین کربلا به جا گذاشتند.

در مکتب و فرهنگ زنده عاشورا و محرم واقعاً درس های انسانی نهفته است که در هر زمان انسان می تواند انرا الگو قرار دهد و از ان پیروی کند بنابر نقل تاریخ ، امام حسین وقتی با حر فرستاده عبیدالله زیاد والی کوفه مقابل شد زمانی بود که همه لشکریان حر و مرکب هایشان تشنه شده بود اولین کاریکه امام حسین نمود به یاران خود دستور داد انها را سیراب کنند و اب برای انها بدهند ، حتی خود امام حسین به دست خود یکی از لشکریان حر را به دست خود اب داد. حر کسی بود که ماموریت داشت باید عرصه بر امام حسین تنگ بسازد که تسلیم شده پیش عبیدالله زیاد برود حتی دستور داشت که در منطقه که اب نباشد انها را نگه دارد³. پس می بینیم امام حسین در مقابل کسانی که می خواهند اب برویش ببندند در قدم اول انها را سیراب می کنند بعد مرکب هایشان را اب می دهند در اخر برای انها می گویند من تسلیم نمی شوم. کسانی که در قرن 21 لاف حقوق بشر را می زنند ، بیایند و درس را از امام حسین بگیرند ، انسانیت را از امام حسین بیاموزند تا به گمراهی نروند.

امام حسین با هفتاد و دو تن یاران خود در سرزمین کربلا در مقابل سی هزار سپاه عمر سعد قرار گرفت و تسلیم نشد ، بلکه تا آخرین رمق حیات خود و یاران اش مبارزه کرد تا به شهادت رسید. بعداً انسان های ناچیب ، وحشی صفت با اینکه عنوان دین را به خود چسبانده بودند یعنی خودشان را مطیع امر خلیفه مسلمین می دانستند ، عزیزترین کس پیامبر مسلمانان را یعنی امام حسین را ، سرش را از بدنش جدا کردند ، همین طور سرهای همه شهدا را با فجیعترین شکل اش از بدنشان جدا کرده در کوفه و شام فرستادند.

جا داشت امام حسین چنین قیامی را ، و نهضتی برای احیای انسانیت به راه اندازد و مکتبی را بروی بشر هر عصر و زمان و برای هر انسان مسلمان و ازاد ایجاد کند. مکتب که در ان انسانیت ، عزت ، مردانگی ، شرافت ، بخشش ، وفا ، وجود داشت و در مقابل ان ، ظلم ، فساد ، شرارت ، نقض حقوق بشر ، وحشت ، بربریت ، قرار داشت. و این مبارزه میان دو قطب که در لسان قران مبارزه حق و باطل ، در لسان روشنفکران مبارزه اصلاح گران و ارتجاع گران

نامیده می شود تا ابد ادامه دارد. در طول تاریخ انسانی بودند که محور شرارت ، الگوی وحشت ، فسادگر و زورگو و یزیدگرا بودند که لکه ننگ برای تاریخ بشری بودند و هستند. و همین طور انسان های بودند که ندای حسین را شنیدند و به طرف حق و حق خواهی و عدالت خواهی رفتند. حسین امروز ، یعنی عاشورا وقتی هیچ کس از یارانش باقی نماند همه شهید گردیدند ، او صدا زد: " ایا کسی است که مرا کمک کند؟" ، البته امام حسین میدانست که دیگر کسی از دشمنانش یاریش نمی کند و صدا که امام حسین نمود امروز برای خودش نبود ، امروز اگر بسیار کسانی دیگر می آمدند در صفوف امام حسین می پیوستند بالاخره امام شهید می گردید ، ولی ان صدا ، صدا برای انسان های ازاد هر عصر و زمان هست همانطوریکه گاندی می گوید: " من زندگی امام حسین علیه السلام آن شهید بزرگ اسلام را به دقت خوانده ام و توجه کافی به صفحات کربلا نموده ام و بر من روشن است که اگر هندوستان بخواهد يك کشور پیروز گردد، بایستی از سرمشق امام حسین علیه السلام پیروی کند". پس این صدا ، صدا برای انسان های ازاد هر عصر و زمان است ، که امروز از هجره حسین برون شد ، چون میدانست که بشر هر عصر و زمان برای نجات انسانیت ، برای اصلاح امور جوامع ، برای زنده گی کردن در پرتو استقلال و ازاده گی ، برای احیای ارزش های اسلامی و انسانی نیازمند مبارزه ، فداکاری ، ایثار و شهادت آگاهانه هستند. مخصوصاً در چنین شرایط دشوار و ناگواری که جوامع انسانی بخصوص جوامع اسلامی با ان سردچار هستند ، باید از همین فرهنگ و مکتب انسان ساز امام حسین الگو بگیرند و نگذارند انسانیت از بین برود.

امروز در منطقه ما و بخصوص کشورهای اسلامی ، بازی های خطرناک استعماری هم از طرف دنیای غرب که اکثر کشور های کفری هستند و هم از طرف کشورهای شرق که یک تعداد ان ادعای اسلامیت می کنند ، جریان دارد که ارمغان ان ترویج وحشت ، اسبِتداد ، ترور ، نقض حقوق بشر ، فساد ، و بالاخره مرگ انسانیت ، نه مرگ انسان ، که ممکن در هر عصر و زمان و در هر منطقه و جای بالاخره انسان ها یا به مرگ طبیعی یا غیر طبیعی می میرند و لی امروز مرگ انسانیت را به چشم می بینیم ، امروز می بینیم که در افغانستان ، پاکستان ، عراق و سوریه ، مردم بی گناه ، مظلومانه کشته می شوند اصلا کسی تکانی نمی خورد ، گوی یک پشه کشته

می شود ، انسانی که در قران از ان به بسیار بزرگی و عظمت تجلیل می شود و یاد می کند می گوید لقد کرمننا بنی ادم ، و در دنیای غرب برای این انسان اعلامیه به نام حقوق بشر جور می کنند و صدها سازمان و موسسات مدافع ان تاسس می شود و فعالیت می کنند ، بازهم می بینیم که کسی تکان نمی خورد ، این را می شود مرگ انسانیت نام نهاد.

در سوریه ، مردم مظلوم ان دست خوش آمال و ارزوی کشورهای ذینفع اسلامی و غیر اسلامی هستند ، از یک طرف امریکا و متحدین غربی اش و کشورهای عربی ، وحشت و ترور را (تحت عنوان آزادی دموکراسی و حقوق بشر) ترویج می دهند. و از طرف دیگر ایران ، شوروی و کشورهای ذینفع دیگر ، یک انسان و یک دستگاه مستبد و خودکامه را ، به قیمت کشتار مردم بی چاره ، کوشش می کنند برای منافع خود حفظ کنند.

در فلسطین ، مردم مظلوم ان همچنان توسط غاصبین اسرائیلی بمباردمان می شوند ، حقوق شان نادیده گرفته می شوند ، مظلومانه به شهادت می رسند ، اطفالشان بی رحمانه اماج حملات قرار می گیرند. امریکا بزرگترین مدافع حقوق بشر نه تنها که نظاره گر است بلکه اسرائیل را تحریک هم می کند ، در طرف دیگر کشورهای عربی ، مسلمان نماها ، گوش به فرمان امریکا و غرب هستند حتی نمی توانند زبان به تقبیح بگشوند. در حالیکه همین عرب های بی غیرت ، در کشور ما (افغانستان) ، در عراق ، سوریه و پاکستان ، مجاهدین سر به کف خود را می فرستند و هزینه های هنگفت دالری صرف گروپ های تروریستی می کنند تا با غربی ها جهاد کنند ، مگر با مردم مسلمان فلسطین نه تنها که کمکی نمی شوند حتی صدای خود را هم نمی کشند. مگر در فلسطین جهاد واجب نیست ؟ مگر اسرائیل کفر نیست ؟ مگر اسرائیل قبله مسلمانان را غصب نکرده ؟ مگر اسرائیل و متحدش (امریکا) حقوق مسلمانان فلسطین را در سطح بین الملل از بین نبرده ؟ مگر فلسطین مردمش مسلمان نیست ؟

در بحرین دولت مستبد و ظالم را ، امریکا برای اینکه منافع اش تامین است ، حفظ می کند. در انجا ، هیچ گونه حقوق بشری در کار نیست ، هیچ گونه دموکراسی پسندیده نیست. مردم مظلوم بحرین تحت شکنجه های پادشاهی آل خلیفه و سربازان سعودی "نوکر امریکا" هر روز قربانی می دهند ، یک روز هم امریکا و دستگاه های وابسته به ان و سازمان

های وابسته به آن ، نشد که از ملت مظلوم بحرین یادی کنند و آزادی و دموکراسی را بخواهند. در سوریه گروه های مختلف را از هر جهت کمک می کنند تا حکومت مستبد اسد را که متحد کشورهای رقیب امریکا و غرب هست مضمحل کنند. عنوان در انجا آزادی ، دموکراسی و حقوق بشر سر لوحه همه است، ولی پای بحرین که در میان میاید نه دموکراسی است و نه حقوق بشر. عجب برخورد دوگانه با ارزشها!

این ها ما را به فکر وامی دارد که نه حقوق بشری در کار است ، نه دموکراسی ای در کار است ، نه ارزش های انسانی دیگری در کار نیست ، چیزی که در کار است منافع در کار است. در این بین و در این بازی ، همه ارزش ها نابود می شود ، در عوض وحشت ، ترور ، فساد ، ظلم ، قلدری و استبداد حاکم می شود

بر این اساس جا دارد که از مکتب انقلابی و سازنده و جاویدان امام حسین و یارانش استفاده کنیم و به همان راه و روش قدم بگذاریم ، تا انسانیت احیا شود ، تا ارزش های واقعی اسلامی و انسانی روی کار شود.

مأخذ

1- تاریخ طبری ، جلد هفتم - تاریخ کامل ، جلد پنجم

2 داکتر علی شریعتی ، علی ، ص 111

3 شیخ مفید ، ارشاد ، ص 426